

Číslo 474
23. května 2022

V tomto čísle naleznete

[Úvodník](#)

[Kulatý stůl Národního konventu o EU](#)

[Balíček REPower EU](#)

[Zasedání Rady pro zahraniční věci](#)

[Jarní balíček dokumentů evropského semestru](#)

[Miniplenární zasedání](#)

[Dohoda o aktu o digitálních trzích](#)

[Schválené rámcové pozice](#)

[Program evropských institucí](#)

Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

tento týden odstartoval zasedáním Rady pro obecné záležitosti, jemuž na žádost Francie předsedal český ministr pro evropské záležitosti Mikuláš Bek. Svou budoucí roli si tak měl možnost vyzkoušet necelých šest týdnů před začátkem českého předsednictví Rady. Diskuze ministrů se věnovala přípravě dvou nadcházejících Evropských rad, mimořádné ve dnech 30. a 31. května a pravidelné červnové, která se uskuteční 23. a 24. června, a výsledkům Konference o budoucnosti Evropy. Proběhlo také slyšení Maďarska dle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU.

Kromě Rady pro obecné záležitosti proběhla v pondělí dvě zasedání. Celkovému fungování Dohody o Evropském hospodářském prostoru a snižování strategické závislosti u surovin a energií se věnovalo 54. zasedání Rady Evropského hospodářského prostoru.

Euroskupina v pondělí diskutovala o makroekonomickém a fiskálním vývoji

v eurozóně, pracovním plánu na dokončení bankovní unie, návrzích rozpočtových plánů Německa a Portugalska a obdržených kandidátech na post ředitele Evropského stabilizačního mechanismu.

Na Euroskupinu v úterý navazuje Rada pro hospodářské a finanční věci. Ministři mají na programu aktuální hospodářský vývoj EU, hospodářské a finanční aspekty ukrajinské krize, obecný přístup Rady k Evropskému fondu dlouhodobých investic či přípravu zasedání ministrů financí a guvernérů centrálních bank skupiny G20.

Posledním zasedáním Rady v tomto týdnu bude úterní Rada pro zemědělství a rybolov. Ministři budou jednat o šíření vysoce patogenní infekce ptáků a o strategickém přístupu k vývoji očkování, dále je čeká situace na zemědělských trzích s ohledem na situaci na Ukrajině.

Poslanci Evropského parlamentu se tento týden věnují vnější činnosti. Delegace Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů se vydá do Silicon Valley, kde se setkájí se zástupci velkých technologických firem a start-upů, aby diskutovali o aktuální evropské digitální agendě, včetně nedávno schválené legislativy. Rovněž do USA, konkrétně do Washingtonu D. C., cestuje delegace Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci. Hlavními tématy jednání zde budou ochrana dat, migrace, azyl nebo spolupráce v oblasti bezpečnosti. Členové zvláštního výboru pro zahraniční vměšování do všech demokratických procesů v EU, včetně dezinformací mají na programu návštěvu Lotyšska, kde se setkájí se zástupci Centra excelence NATO pro strategickou komunikaci.

Nedílnou součástí tohoto týdne jsou pak přípravy mimořádného zasedání Evropské rady, které proběhne 30. a 31. května v Bruselu a bude se věnovat ruské vojenské agresi vůči Ukrajině, spolupráci v oblasti bezpečnosti a obrany, energetice a potravinové bezpečnosti.

Kulatý stůl Národního konventu o EU

V pátek 20. května se uskutečnil další kulatý stůl Národního konventu o EU na téma „Odolnost dodavatelů v kontextu strategie Global Gateway“. Diskuze se zúčastnili zástupci státní správy, obou komor Parlamentu, hospodářské, akademické a sociální sféry, společně s odborovými svazy a zástupci evropských institucí. Odborným ga-

rantem byl Institut pro politiku a společnost.

Debata Národního konventu o EU se zaměřila na čtyři diskuzní otázky. (1) Jak by strategie Global Gateway mohla přispět ke snižování problematických dovozních závislostí a posilování bezpečnosti dodavatelů v kontextu EU a partnerských/Pokr. na s. 2/

třetích zemí? (2) Jakým způsobem má EU v kontextu strategie Global Gateway reflektovat postavení a ambice Číny v globální ekonomice a ve kterých oblastech může hledat potenciální synergie? (3) Ve kterých oblastech by ČR a EU měly usilovat o větší soběstačnost a jaké nástroje lze v tomto směru na unijní a národní úrovni využít? (4) Jaké by měly být priority českého předsednictví v rámci strategie Global Gateway z hlediska geografického a tematického pokrytí?

Kulatý stůl zahájil **Štěpán Černý**, náměstek pro řízení Sekce pro evropské záležitosti, který v úvodním slově zdůraznil aktuálnost kulatého stolu, přičemž zmínil, že posilování odolnosti dodavatelských řetězců a globální konektivita se stávají zásadními fenomény dnešní doby, které řeší nejen EU, ale v podstatě celý svět.

Podkladový materiál představili za IPPS **Roman Máca, Jan Rovenský a Karel Sál**. R. Máca uvedl, že postupné přibližování na základě sdílených hodnot partnerství posiluje. Úspěšně rozvíjející se země dokáže lépe čelit svým vnitřním problémům, což se pozitivně odráží i navenek a posiluje bezpečnost a odolnost dodavatelských řetězců. Jan Rovenský dodal, že nahradit ruský plyn a ropu bude bolestné a finančně náročné, nicméně během několika let je to realizovatelné. Závažnější problém představují nerostné suroviny, které se těží v Číně

a jsou ve výrobním procesu těžší nahraditelné. Karel Sál završil prezentaci dokumentu tím, že pokud chce EU dosáhnout svých cílů stanovených ve strategii Global Gateway, v první řadě musí dojít ke snížení evropské závislosti na energiích a výrobních kapacitách v nedemokratických zemích, které fungují v ekonomickém modelu státem řízeného kapitalismu.

První stanovisko představil **Jaromír Hanzal** z AAVIT, který uvedl, že můžeme doufat, že např. navázání bližších vztahů s některými státy na základě investic, spadajících pod cíle Global Gateway, může posílit nebo nově vytvořit obchodní vazby z hlediska importu surovin. **Ministerstvo zahraničních věcí ČR** ve svém stanovisku dodalo, že vedle zaměření Evropské unie na energetiku je nutné posílit přepravní cesty (železniční, silniční příp. i vodní), transportní uzly a přístavy a dále chytrou infrastrukturu (sítě 5G a 6G apod.) napříč Evropou.

Více informací o činnosti Národního konventu o EU naleznete na www.narodnikonvent.eu, popřípadě na sítích Twitter (@konventeu), Facebook (Národní konvent o EU) nebo Instagram (@narodnikonvent). Z kulatého stolu budou vypracována doporučení, která budou představena vládě České republiky a dalším tvůrcům české evropské politiky. /K. Bartáková/

Balíček REPower EU > Komise

Zveřejněný balíček se skládá z hlavního zastřešující sdělení REPowerEU, dvou legislativních návrhů, delegovaného aktu k adicionalitě, který by měl být zveřejněn během následujících dní, a sedmi nelegislativních iniciativ. Těmito iniciativami jsou solární strategie EU, doporučení Komise ke zrychlení povolovacích procesů a projektů smluv o nákupu energií (PPA), sdělení k EU Save Energy, realizace akčního plánu REPowerEU: investiční potřeby, vodíkový akcelerační plán a cíl pro biometan, sdělení k designu trhu s elektřinou, vodítka k aktualizaci národních plánů pro oživení a odolnost a sdělení k vnější energetické angažovanosti EU.

Celkově se Komise v návrzích věnuje **pěti pilířům**, na kterých staví opatření k dosažení cíle balíčku.

Prvním pilířem jsou **energetické úspory**, především zvýšení závazného unijního cíle energetických úspor pro rok 2030 z 9 % na 13 % a posílení ambicí v rámci směrnice o energetické náročnosti budov prostřednictvím legislativního zakotvení povinnosti instalovat solární panely na veřejné, soukromé a komerční budovy od určitého data. Sdělení předpokládá aktualizaci Národních energeticko-klimatických plánů.

Dále se Komise věnuje oblasti **diverzifikace energetických importů**, jež je zaštitěna platformou pro společné nákupy zemního plynu a vodíku, která by se měla inspirovat společnými nákupy vakcín. Zastřešující sdělení pak upřesňuje podobu platformy, přičemž zmiňuje například, že má plnit funkci agregace poptávky, optimalizaci infrastruktury pro transport zkapalněného zemního plynu (LNG) a funkci mezinárodního brokera pro posilování vztahů s dodavateli. K poslednímu zmíněnému je součástí balíčku i sdělení k vnější energetické angažovanosti EU. Komise zmiňuje i potřebu zajištění alternativních dodavatelů jaderného paliva.

V oblasti **náhrady fosilních zdrojů a urychlení tranzice** Komise předpokládá nárůst ambicí v oblasti rozvoje obnovitelných zdrojů ze 40 na 45 %. Ke splnění vyšší ambi-

ce by mělo pomoci urychlení povolovacích procesů, k čemuž Komise předkládá úpravu příslušné legislativy, příslušné doporučení Komise a představuje Solární strategii EU.

V oblasti **chytrých investic** by v rámci REPowerEU měla EU ušetřit až 100 mld. eur ročně na importech fosilních zdrojů z Ruska. Celkově si splnění cílů vyžádá 210 mld. eur dodatečných investic. V rámci Nástroje pro oživení a odolnost Komise již navrhla mobilizovat 225 mld. eur, ke kterým navrhuje dodatečných 20 mld. eur z uvolnění povolenek z Rezervy tržní stability (MSR). Další navýšení finančních prostředků na opatření v rámci REPowerEU je dle návrhu Komise možné také s využitím převodů z kohezní politiky a Společné zemědělské politiky. Pro posílení infrastruktury a navýšení kapacity pro importy LNG Komise v rámci REPowerEU zveřejnila novou výzvu pro financování projektů z Nástroje pro propojení Evropy (CEF) ve výši 800 mil. eur. V této souvislosti Komise upozornila, že předvídá kritiku za financování fosilních projektů, nicméně je třeba si uvědomit potřebu zajištění bezpečnosti dodávek v topné sezóně a fakt, že na financování fosilních zdrojů by mělo jít pouze 5 % celkového objemu financí, v tomto kontextu je zmíněna nutnost posílení ropovodu TAL.

Poslední, pátou oblastí je **posílení připravenosti**, kde Komise cílí na rychlou implementaci návrhů obsažených ve sdělení EU Save energy, aktualizaci nouzových plánů pro případ výpadků dodávek zdrojů, zvýšení kapacit reverzních toků v plynové infrastruktuře a dokončení bilaterálních dohod o solidaritě. Sdělení k designu trhu s elektřinou, zveřejněné mimo akční plán REPower EU, pak reaguje na požadavky na snížení negativních dopadů vysokých cen energií a navrhuje kroky ke zvýšení odolnosti trhu s elektřinou.

/M. Sitta/

Dne 23. května zveřejnila Komise v rámci evropského semestru, tedy každoročního cyklu koordinace hospodářských politik, tzv. jarní balíček dokumentů. Jeho součástí je předně návrh doporučení jednotlivým zemím včetně příslušného odůvodnění.

Dále jarní balíček obsahuje **zprávy o jednotlivých zemích** a další dokumenty. Zprávy byly v minulosti zpravidla zveřejňovány již koncem února. Zprávy posuzují, jak členské státy naplňují své **plány pro oživení a odolnost**

(v ČR Národní plán obnovy). Zprávy také poskytují přehled o hospodářském a sociálním vývoji a výzvách, kterým členské státy čelí, včetně analýzy jejich odolnosti. Dokumenty jarního balíčku představují společně s dokumenty iniciativy **REPowerEU** (tj. plánem odchodu od ruských fosilních paliv), která Komise zveřejnila dne 18. května, instrukce pro členské státy pro aktualizaci jejich plánů pro oživení a odolnost. /J. Fiala/

Zasedání Rady pro zahraniční věci > Rada

Dne 20. května na zasedání Rady pro zahraniční věci ve formátu ministrů pro rozvojovou spolupráci dominovalo agendě téma dopadů války na Ukrajině na globální potravinové zabezpečení. Delegaci ČR vedl náměstek ministra zahraničí Jiří Kozák.

Téma **dopadů války na Ukrajině na globální potravinové zabezpečení** otevřel předsedající, vysoký představitel Josep Borrell. Ten v úvodním slovu shrnul aktuální situaci a informoval o významných mezinárodních iniciativách v rámci OSN a zmínil aktivity i mobilizaci finančních prostředků na úrovni EU (mj. 225 mil. eur na podporu potravinového zabezpečení a odolnosti pro Jižní sousedství). Také připomněl usnadnění obchodu, tedy překonání fyzických bariér i administrativních překážek blokujících obchod s Ukrajinou, na které se zaměřilo i sdělení Komise o podpoře exportu zemědělských výrobků z Ukrajiny ze dne 12. května. Komisařka Jutta Urpilainenová vyzdvihla roli implementace Global Gateway a dalších iniciativ a nástrojů EU. V následné diskusi členské státy vyjádřily podporu iniciativám EU i těm na globální úrovni. ČR ocenila sdělení Komise k obnově Ukrajiny, za zásadní označila podporu při obnově zemědělské produkce a jejího exportu. Dále také podpořila Globální

alianci pro potravinovou bezpečnost a ocenila podporu při kandidatuře do Rady pro lidská práva.

V rámci bodu „Různé“ informovala komisařka J. Urpilainenová o přijetí cestovní mapy k finanční architektuře EU pro rozvoj. Cestovní mapa pomůže ke zlepšení koordinace, zvýšení viditelnosti a úspěšné implementaci politických priorit EU jako je Global Gateway. Dále sdělila informace o přípravě summitu OSN k transformaci vzdělávání, který se uskuteční na okraj podzimního zasedání Valného shromáždění OSN a bude příležitostí prokázat plnění závazku EU k podpoře vzdělávání i mládeže.

V rámci obědové části jednání měli ministři příležitost k výměně názorů s vysokým komisařem OSN pro uprchlíky. Diskuze se zaměřila na aktuální **uprchlické krize** a možnosti jejich udržitelných řešení i prevence, s výhledem na druhé Globální fórum pro uprchlíky. Na jednání Rady byly mezi body bez diskuze přijaty závěry Rady k obnovení partnerství s nejméně rozvinutými zeměmi a závěry Rady k Výroční zprávě za rok 2021 o provádění nástrojů pro vnější činnost EU schválených v 2020. /L. Lukačovič/

Miniplenární zasedání > Evropský parlament

Ve dnech 18. - 19. května se uskutečnilo miniplenární zasedání Evropského parlamentu v Bruselu. Poslanci se zaměřili na situaci na Ukrajině, diskutovali s prezidentkou Moldavské republiky a hlasovali o návrhu na zavedení globální minimální sazby daně z příjmu právnických osob.

Poslanci schválili **pozastavení dovozních cel EU na veškerý dovoz z Ukrajiny** po dobu jednoho roku. Opatření se budou týkat průmyslových výrobků, ovoce, zeleniny a oceli. Tato dočasná liberalizace obchodu reaguje na dopady ruské invaze na Ukrajinu. EU je nejvýznamnějším obchodním partnerem Ukrajiny a v uplynulém roce představovala EU pro Ukrajinu 40 % celkového obchodu se zbožím.

V dalším přijatém usnesení Evropský parlament též vyzval, aby EU v rámci mezinárodních řízení a soudů podnikla veškeré nezbytné kroky na podporu **stíhání ruského a běloruského režimu za válečné zločiny**, zločiny proti lidskosti, genocidu a agresi. Poslanci v přijatém textu požadují, aby se tato vyšetřování a následná trestní stíhání týkala také všech příslušníků ruských ozbrojených sil a vládních úředníků, kteří se na válečných zločinech podíleli.

V následujícím **usnesení o sociálních a hospodářských důsledcích ruské války** na Ukrajině pro EU poslanci kon-

statovali, že je třeba posílit stávající fondy EU novými prostředky (např. daní ze zisku energetických společností a zabavením majetku ruských oligarchů). Měl by být rovněž vytvořen dočasný balíček sociální odolnosti EU. Energetickou a potravinovou bezpečnost by mohl posílit nový fond strategické autonomie.

Na plénu též vystoupila **prezidentka Moldavské republiky Maia Sandová**. Ve svém projevu zmínila, že Moldavsko a jeho občané v reakci na válku na Ukrajině přijali velké množství ukrajinských uprchlíků a poskytli Ukrajině humanitární podporu.

Hovořila i o obavách, že by se válka mohla rozšířit do Ruskem podporovaného separatistického regionu Podněstří. Na pozadí války Moldavsko formálně požádalo o členství v EU v březnu 2022 a prezidentka Sandová vyjádřila své přesvědčení, že země je součástí evropského společenství. Evropský parlament též během plenární schůze podpořil návrhu na celosvětovou minimální sazbu daně z příjmu právnických osob ve výši 15 %. Návrh zprávy požaduje ustanovení o přezkumu, které by umožnilo revidovat hranici příjmů, nad níž by nadnárodní korporace podléhaly minimální daňové sazbě.

/J. Linková/

V pondělí 16. května se na svém zasedání zabýval Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) Evropského parlamentu provizorní dohodou Evropského parlamentu a Rady k navrhovanému aktu o digitálních trzích (DMA).

Tato provizorní dohoda s Radou byla dosažena i v paralelním návrhu aktu o digitálních službách (DSA) již 23. dubna. Cílem obou návrhů Komise je limitace síly velkých sociálních platform, jako je Google, Meta nebo Amazon, a dosažení toho, aby digitální prostor byl spravedlivější, bezpečnější a více konkurenceschopnější.

Nová pravidla obsažená v návrzích se budou vztahovat na **velké digitální firmy**, které jsou v návrzích označovány jako tzv. „gatekeepers“, tedy platformy, které významně ovlivňují vstup podnikatelů na evropský digitální trh a také ovlivňují trh jako celek. Tyto firmy jsou pak definovány jako ty, které poskytují základní digitální služby umožňující zákazníkům přístup na digitální trh. Návrhy také definují tzv. gatekeeper firmy jako firmy s ročním ziskem nad 7,5 miliard eur anebo s minimálně 45 miliony

uživatelů a 10 000 obchodních klientů ročně. Firmy, které spadají do této definice, budou mít vůči svým uživatelům a zákazníkům **nové povinnosti**, jako např. umožnění interoperability jejich systémů se systémy menších firem a platform nebo zákaz nucení klientů, aby využívali pouze digitální služby jediné firmy. Tzv. gatekeeper firmy také nebudou mít možnost využívat a prodávat soukromé data uživatelů, bez explicitního souhlasu uživatele. V případě porušení těchto pravidel bude moct Komise uložit firmě pokutu ve výši 10 % celkového světového zisku firmy, v extrémních případech i zakázat firmě akvizice dalších firem na určité období.

Očekává se, že Evropský parlament předložené dohody formálně ztvdí na svém červencovém plenárním zasedání, aby byly následně schváleny formálně i Radou a publikovány v Úředním věstníku EU. DMA následně vstoupí v platnost po 20 dnech a bude vymahatelný po dalších 6 měsících. /J. Janek/

Schválené rámcové pozice > Rámcové pozice

Rámcová pozice k doporučení pro rozhodnutí Rady, kterým se Komise zmocňuje, aby zahájila jednání o změně **Dohody mezi Evropskou unií a Norským královstvím o správní spolupráci, boji proti podvodům a vymáhání pohledávek v oblasti daně z přidané hodnoty** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2017/2107, kterým se stanoví opatření pro řízení, **zachování a kontrolu platná v ob-**

lasti úmluvy Mezinárodní komise pro ochranu tuňáků v Atlantiku (ICCAT), a nařízení (EU) .../2022, kterým se zavádí víceletý plán řízení populace tuňáka obecného ve východním Atlantiku a Středozezemním moři (vypracovalo Ministerstvo zemědělství)

Program evropských institucí od 24. do 30. května > Informace

Zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci, 24. května

Rada bude během neformální snídaně jednat o aktuálním hospodářském vývoji v EU. Na formálním zasedání budou ministři hospodářství a financí hovořit o ekonomických a finančních důsledcích sankcí, které byly zavedeny vůči Rusku z důvodu jeho nevyprovokované a neodůvodněné vojenské agrese na Ukrajině.

Zasedání Rady pro zemědělství, 24. května

Ministři budou jednat o šíření vysoce patogenní chřivky ptáků a o strategickém přístupu k vývoji očkování. Dále si ministři vymění názory na situaci na zemědělských trzích s ohledem na situaci na Ukrajině.

Mimořádné zasedání Evropské rady, 30. až 31. května

Na pořadu jednání bude Ukrajina, energetika, obrana a potravinové zabezpečení.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 474, týden od 16. až 22. května 2022 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz